

Działania Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Forum Lubońskie” im. Augusta hr. Cieszkowskiego w kierunku ochrony spuścizny po Szkołe Rolniczej im. Haliny

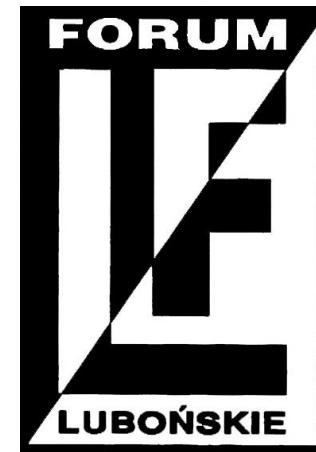
Konferencja 20 listopada 2020 r.

Piotr Ruszkowski

O „Forum Lubońskim”

- utworzenie w 1995 r.
- patron - August hr. Cieszkowski
- dwa filary:
 - ochrona lokalnych dóbr kultury
 - działalność wydawnicza
 - „Wieści Lubońskie” – Niezależny Miesięcznik Mieszkańców
 - „Rocznik Historyczny Lubonia”
 - książki, mapy, foldery itp.

Spotkanie założycielskie

Biblioteka Miejska, styczeń 1995 rok

Patron

Sztandar „Forum Lubońskiego” z patronem Augustem Cieszkowskim, ufundowany i poświęcony w 2006 r.

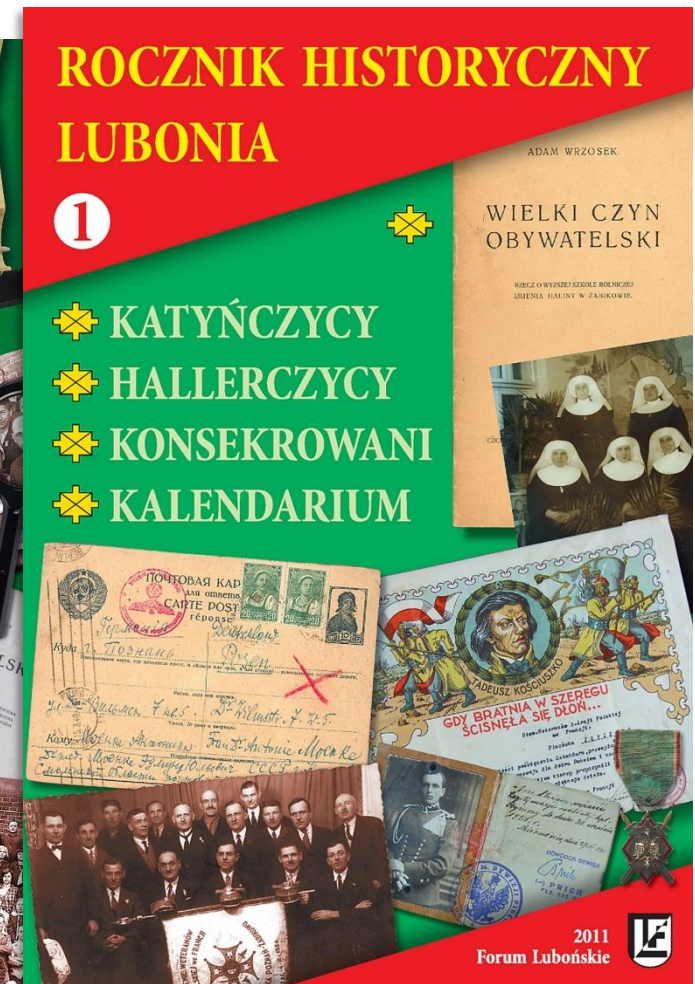
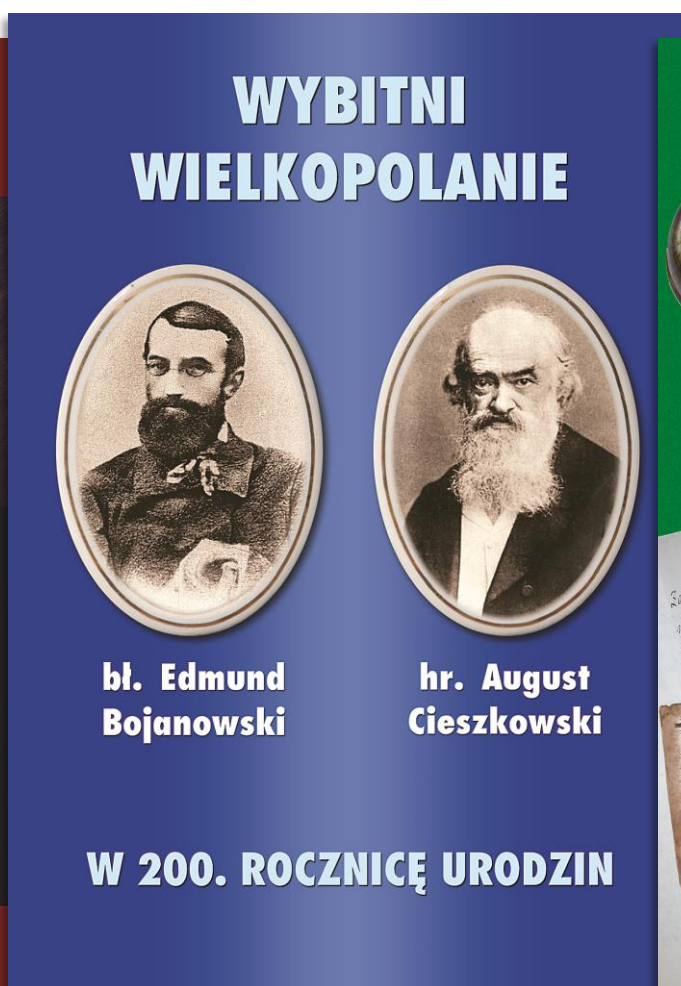
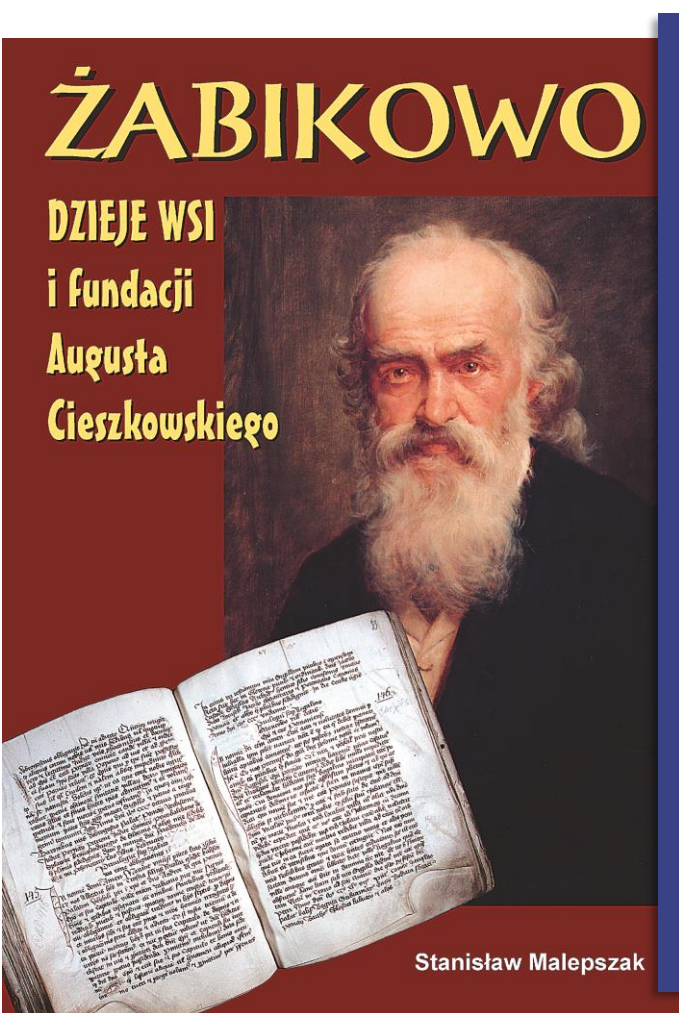

Działalność wydawnicza

„Więści Lubońskie” – Niezależny Miesięcznik Mieszkańców, czasopismo samorządowe o charakterze obywatelskim; Dotychczas wydano 348 numerów, co daje łącznie ponad 18 000 stron

Książki, w tym „Roczniki Historyczne Lubonia”

Łącznie wydaliśmy 13 woluminów, głównie z lokalnej historii, co daje ok. 3 860 stron, w tym 5 tomów „Roczników Historycznych Lubonia” (1 648 str.)

Ratujemy spuściznę po Szkole Haliny

Monitorujemy m.in. stan folwarku żabikowskiego (Cieszkowskiego)

- Rozbiórka stodoły (1995 r.)
- Plany wydzielenia zespołu zabytkowego (1999 r.)
- Próba zagospodarowania Domu Włodarza na „Instytut historii Lubonia” (2008 r.)
- Rozebranie „Dworku Cieszkowskiego” (2020 r.) oraz szansa na odtworzenie i nową jakość

Wyższa Szkoła Rolnicza im. Haliny w Żabikowie

Stan w 2004 roku oraz obecnie

fot. Piotr Ruszkowski arch. „Wieści Lubońskie”

Zabudowania gospodarskie folwarku

- Jako pierwsza z kompleksu folwarcznego Cieszkowskiego została rozebrana na początku 1995 r. murowana stodoła z 1880 roku. W części (z prawej) widać nowy biurowiec spółki Kom-Lub wymurowany z białej cegły

Tarcza herbowa z folwarku

Od strony podwórza, nad jednym ze środkowych pilastrów stodoły (czerwona strzałka) umieszczono tarczę herbową wykonaną z piaskowca. Teraz ten relikw przesłości znajduje się w holu Szkoły nr 2 w Luboniu, której patronuje August Cieszkowski

Stodoła folwarku przed wojną

Podwórze folwarku żabikowskiego,
jeszcze przed wojną tętniło życiem.
Widok na stodołę w pierwotnym
kształcie architektonicznym

Z kolekcji Józefa Drajerczaka
arch. „Forum Lubońskie”

CHRONMY PAMIĄTKI PO PRZODKACH

**WIEŚCI
LUBOŃSKIE**

Niezależny
miesięcznik
mieszkańców

ISSN 1232-356 X

Apel do
Rady Miejskiej
i Burmistrza
Lubonia w sprawie
ratowania
pozostałości
po byłej Wyższej
Szkoły Rolniczej
im. Haliny
w Żabikowie

Nr 3 (98) • Marzec 1999 • 32 strony • Cena 2,00 PLN
Nasz adres w internecie <http://www.polska.lex.pl/prasa/Wiesci-Lubonskie>

RATUJMY LUBOŃSKIE ZABYTKI!

Historia tej szkoły jest dobrze znana mieszkańcom Lubonia, chociażby z szeregu publikacji ukazujących się w ostatnich latach na łamach „Więści Lubońskich”. Staramy się w nich informować społeczeństwo o sławnej w XIX wieku na całym obszarze ziem dawnej Rzeczypospolitej, a jedynie w zaborze pruskim, polskiej wyższej uczelni. Szkoła ta, założona z fundacji Augusta hr. Cieszkowskiego stała na bardzo wysokim poziomie naukowym i co najważniejsze, o czym na ogół się nie pamięta, była porównywalna co do poziomu jak i liczby studentów z innymi ówczesnymi sławnymi uczelniami - Puławami w zaborze rosyjskim, Dublaniami w zaborze austriackim, Czernichowem na Ukrainie czy Akademią Próżniowską na Śląsku.

Niemcy nie mogli znieść tej polskiej szkoły i po kilkunastu latach działalności, szykanami administracyjnymi doprowadzili w 1876r. do jej upadku. Marzenia Augusta Cieszkowskiego spełnił dopiero w 1919 roku jego syn, też August, który zaoferował swój folwark żabikowski na rzecz powstającego wtedy Uniwersytetu Poznańskiego, a ściślej Wydziałowi Rolniczo-Leśnemu, z którego po latach utworzono Akademię Rolniczą w Poznaniu. Takie są korzenie tej Uczelni.

Dom włodarza zbudowany w 1865r. - miejsce spotkań patriotów polskich tworzących plany powołania Wyższej Szkoły Rolniczej, między innymi tu w 1868r. przeżywał Hipolit Cegielski, a August Cieszkowski wielokrotnie (patrz „1” na planie)

W chwili likwidacji Wyższa Szkoła Rolnicza im. Haliny dysponowała trzema zespołami budynków:

1. - zespołem folwarcznym (przy ul. Puszkina), który składał się z domu włodarza (patrz zdj. wyżej), obory ze stajnią (zdj. str. 2), stodoły oraz dwóch innych obiektów przeznaczonych na przechowywanie i wystawianie maszyn i narzędzi rolniczych. Zespół ten służył nauce jako wzorowe gospodarstwo szkolne i pole przeprowadzania doświadczeń nad nowymi roślinami i metodami uprawy. 2. - zespołem instytutowym (przy ul. Powstańców Wlkp.) składając

cym się z budynku akademickiego (zdj. str. 3) oraz budynków: internatu dla 44 studentów (pozostali studenci mieszkali we wsi Żabikowo), budynku mieszkalnego dla służby, stacji ogrodowej, stodoły i pawilonu.

3. - zespołu cegieli. W ciągu 123 lat od likwidacji szkoły, z dwunastu obiektów pozostały tylko trzy, ale za to najbardziej wartościowe: dom włodarza, obora ze stajnią i budynek akademicki. Ten ostatni zamieniony na mieszkalny, jest obecnie z trudem utrzymywany na przyzwoitym poziomie przez prywatnego właściciela. Wydaje się, że na ten historyczny obiekt należy przewidzieć jakąś oddzielną dotację. Zatem nasz apel dotyczy przede wszystkim niszczonego w zastraszającym tempie zespołu folwarcznego, z którego w 1997r. niestety ubył stodoła.

ed. na str. 2

Zgodnie z prawem

Niedawno w mieście miała miejsce sprawa, jakich ostatnio wiele. Chodzi o problem zadłużenia lokatorów względem spółdzielni mieszkaniowej. Jedną z członkiń SM „Luboniana” zalegała przez dłuższy czas z zapłatą czynszu. Nie była to co prawda kwota astronomiczna (około 3 tys. zł), jednak istoty okazał się sam fakt zadłużenia oraz brak zainteresowania nim ze strony dłużniczki. W konsekwencji więc, oddano sprawę do sądu. Jest to normalny tryb postępowania w takich sytuacjach. Nie był to zresztą przypadek odoosobiony. W tej chwili na 2500 mieszkań, jakie liczy spółdzielnia właścicieli ponad 100 zalegają z opłatami.

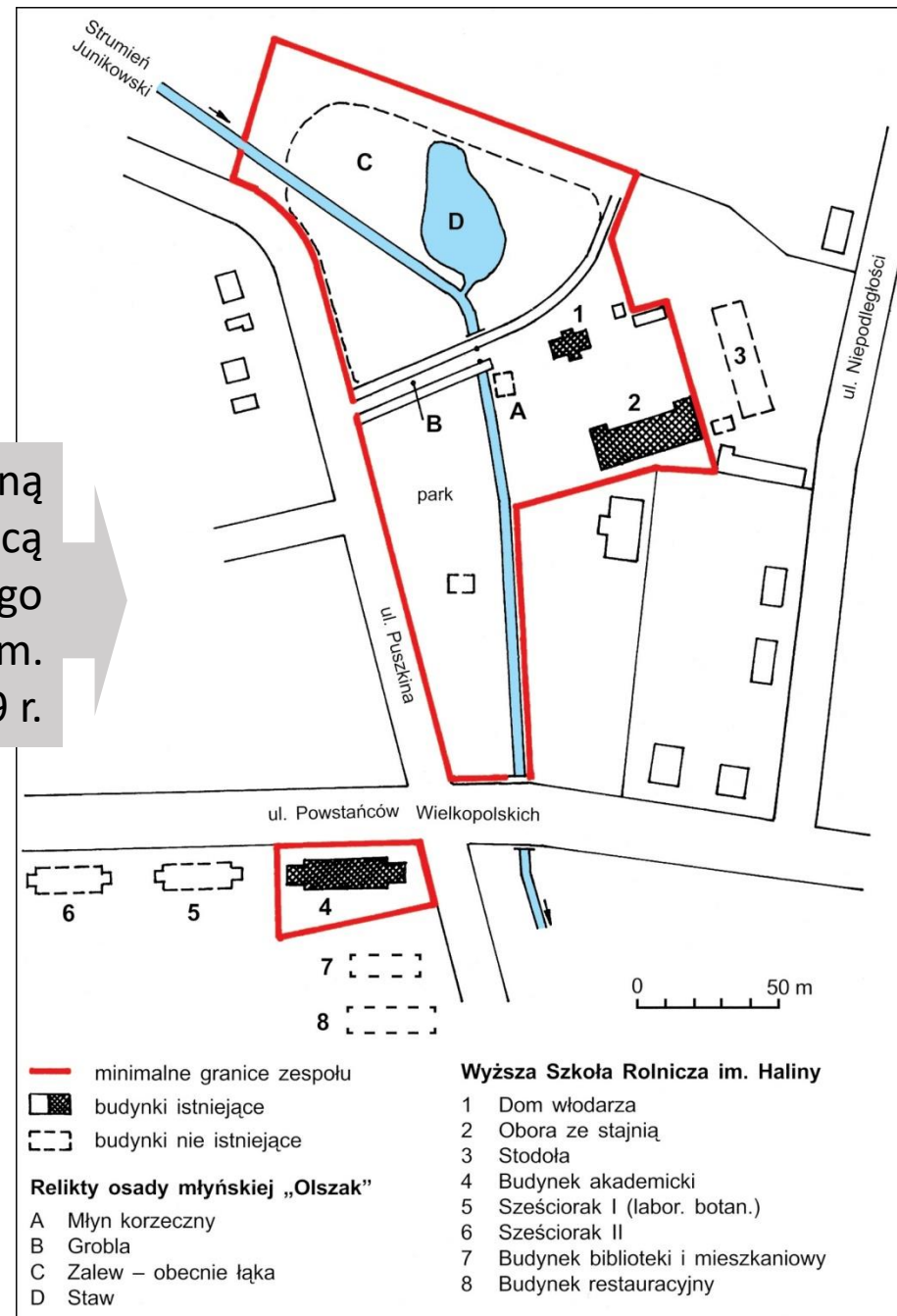
Szczegóły wewnątrz numeru

W NUMERZE

- Na co poszło 260 tys zł
- Życie E. Bojanowskiego
- Wokół reformy
- Sonda: Wielki Post - refleksje
- Lubońskie gimnazja

Apel do władz

Plan z zaznaczoną czerwoną linią minimalną granicą zespołu zabytkowego Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny z 1999 r.

- Publiczny apel do władz zamieszczony w „Więściach Lubońskich” w 1999 r. i w książce o Żabikowie – temat zignorowany przez ówczesne władze samorządowe miasta

Dom Włodarza

- Najnowsza historia tego budynku nazywanego także Dworkiem Cieszkowskiego, wybudowanego w 1865 roku. Tu bywali nie tylko August Cieszkowski i jego synowie, ale także znane osobowości XIX wieku związane m.in. z Centralnym Towarzystwem Gospodarczym

Dom
w stylu włościańskiego dworku
stan w 2006 r.
(mieszkania komunalne)

Dom włodarza
stan w 2012 r.
(pustostan)

Dom włodarza
stan wiosną 2020 r.
(rozebrany)

Szansa na odtworzenie w nowej jakości

- Konsultacje, koncepcje, plany
- Projekt wykonawczy
- Nadzieja na realizację

We wrześniu br. Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął decyzję o dofinansowaniu inwestycji w wysokości 1,6 mln zł (64% kosztów inwestycji)

Projekt nowego Domu Włodarza wg koncepcji Mateusza Winnika i Mateusza Pietkiewicza pod kierunkiem prof. Piotra Marciniaka z Politechniki Poznańskiej gotowy do realizacji.

Dom Włodarza przed wojną

Ostatni zarządca folwarku - Józef Drajerczak w biurze – pomieszczeniu w Domu Włodarza, w którym mieszkał z rodziną.

Posługiwał się pieczętką: „Zarząd folwarku Uniw. (Uniwersyteckiego) Żabikowo

Potężne stare wierzby przed obejściem
folwarcznym rosły obok stawu
pamiętającego średniowiecze i wodne
młyny na Strumieniu Junikowskim

Szukając i promując Augusta Cieszkowskiego

Członkowie Stowarzyszenia: K. Moliński, S. Malepszak i P. Ruszkowski w Suchej – miejscu urodzenia A. Cieszkowskiego

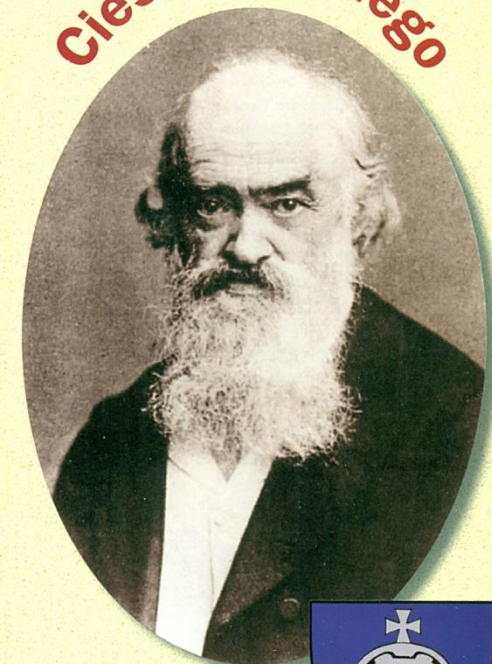

W modrzewiowym dworze
Cieszkowskich w Suchej
(rok 1998) -
dr inż. Stanisław Malepszak (autor książek)
i prof. Krzysztof Moliński (prezes „FL”)

Wielkopolskim szlakiem

Augusta
hrabiego
Cieszkowskiego

Zdjęcie z ok. 1872 r.
– August hrabia Cieszkowski (1814 - 1894)
herbu Dolega

Wierzenica szlakiem tej wybitnej postaci – patrioty, twórcy i propagatora filozofii czynu – jest swoistą lekcją historii. Ma przybliżyć także młodemu pokoleniu miejsca pobytu i dokonania nieprzeciętnej osobowości XIX wieku. Czyny Cieszkowskiego i działalność związanych z nim instytucji pozostawiły trwałe ślady na mapie Wielkopolski. Św. postawą i zaangażowaniem wpływał na poglądy współczesnych mu nie tylko Polaków, ale i Europejczyków. Jeszcze dziś jego dokonania wzbudzają podziw i stanowią źródło cennych przemyśleń oraz inspiracji w świecie technologii XXI wieku.

Edukacja turystyczna

Przykładowy rajd „Wielkopolskim szlakiem A. hr. Cieszkowskiego”, zorganizowany przez Stowarzyszenie „Forum Lubońskie” dla młodzieży szkolnej cieszył się dużą frekwencją. Uczniowie otrzymali też 8-stronicowy okolicznościowy folder

Wierzenica - kościół pw. św. Mikołaja - tu w rodzinnej krypcie spoczywają Cieszkowscy

fot. Piotr Ruszkowski arch. „Forum Lubońskie”

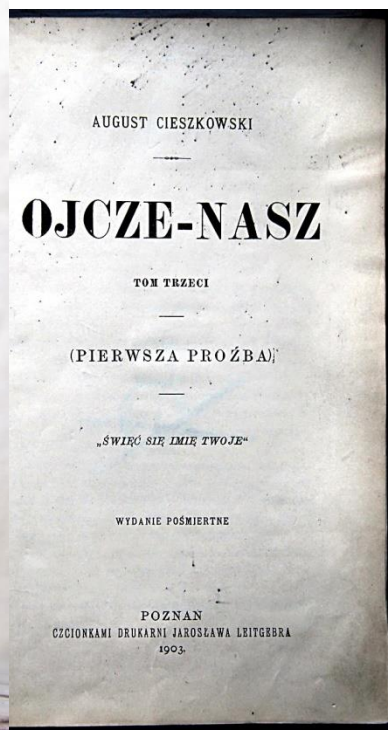
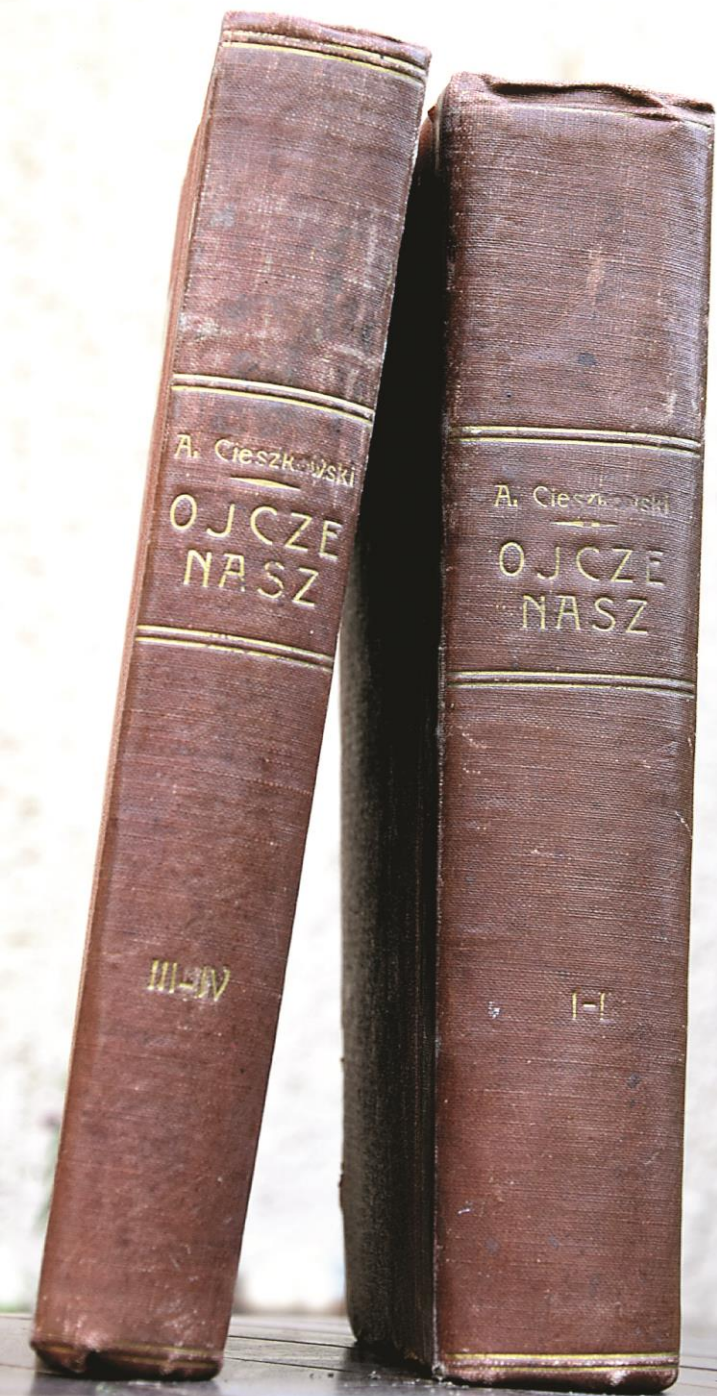
Ostatnie przyswajanie wiedzy z folderu
tuż przed konkursem

Nauczyciele historii – niezbędna pomoc podczas rajdu
i przygotowania młodzieży do „sprawdzianu”
z wiedzy o Augustcie Cieszkowskim. W podziękowaniu
otrzymali okolicznościowe gadżety i książki

Przepisywanie „Ojciec nasz”

Akcja zainicjowana przez prezesa „Forum Lubońskiego” prof. Krzysztofa Molińskiego przeprowadzona we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 2 – Cieszkowianką. Wzięło w niej udział 286 osób w wieku od 9 do 86 lat. Projekt trwał przez rok. Oprawione w 9 woluminów przepisane dzieło jest w zbiorach „Cieszkowianki”

Udział „Forum Lubońskiego” w wydarzeniach

Obchody 200. rocznicy urodzin
A. Cieszkowskiego w Wierzenicy

W 140. rocznicę otwarcia szkoły Haliny
(20.11.2010 r.). Znicz przed szkołą
i kwiaty na grób w Wierzenicy

Przypominanie o ważności historii lokalnej
i czynny udział w różnych konsultacjach
(wrzesień 2014 r. przed Domem Włodarza)

fot. Piotr Ruszkowski;
Włodzimierz Buczyński;
Paweł Wolniewicz

Na zakończenie

Wśród lubonian jest wiele osób interesujących się Augustem Cieszkowskim, Szkołą Rolniczą im. Haliny czy folwarkiem żabikowskim. W zbiorach członków „Forum Lubońskiego” jest kilka ciekawych przedmiotów. Wskazać warto niektóre:

- „Ojciec nasz”
- Portret J. Szafarkiewicza
- Relikty z młyna wodnego

Prof. Józef Bruno Szafarkiewicz

fot. Piotr Ruszkowski arch. „Forum Lubońskie”

